

Fòrum Biblioteques i Propietat Intel·lectual

7^{es}
Jornades
Catalanes de
Documentació

Divendres 5

Aquest acte, organitzat pel Grup Biblioteques i Propietat Intel·lectual (BPI) de la FESABID i el COBDC, es va desenvolupar en dues parts ben diferenciades, tot i que el tema que va romandre a sota va ser el dels drets d'autor. Considere que la separació, a nivell metodològic, va ser preclara: Per una banda, es va tractar el tema de la proposta de Directriu al voltant de l'edició electrònica, i d'altra es va parlar sobre les fotocòpies a les biblioteques.

S'ha de dir, com a primera providència, que els temes que tracten sobre legislació esgarriren, tant pel seu llenguatge com per la seua complexitat. I aquest és un repte difícil d'assumir per qui vol transmetre l'esperit de la llei. La primera sessió la va encetar Barbara Schleihagen (EBLIDA) amb un estat de la qüestió sobre la proposta de Directriu, on va anunciar tots els interrogants que es plantegen a hores d'ara. El Sr. Verde-Aldea va fer una exposició on intentà explicar en quin estat de tramitació es trobava aquesta norma, tot incidint en la manera de tramesa d'aquest tipus de disposicions. Hem de constatar que explicar aquest procediment no és gens fàcil per la seua complexitat, i que potser per les bones maneres de l'expositor no ens va resultar desagradable per als qui tractem temes legislatius, tot i que molta gent es va perdre. Míriam Sort en feu una intervenció on va explicar la incidència de la Directriu al si de les biblioteques, i n'advertí que certs límits podrien desaparèixer en acabar d'arredonar-se la norma.

La mesa rodona sobre les fotocòpies i les biblioteques, tema com sempre d'una actualitat abrindadora, ens va aportar tres punts de vista totalment diferents: en primer lloc, Toni Baiton de la Associació Anglesa i Irlandesa de Directors de Biblioteques Universitàries; en segon, Marta Mañerca de CEDRO; i en tercer, Núria Altarriba del grup BPI. Toni Baiton va fer una exposició on ens va contar tant els límits on el dret britànic estableix excepcions –en el moment de fer fotocòpies– com la seua experiència en tramitacions de llicències, al voltant dels drets d'autor, per tal de no eixir-se'n de la legislació vigent. Ens va parlar de com es va aconseguir una llicència, a partir d'un tracte amistós, i quin va ser el camí per arribar-ne d'una forma consensuada. Ens explicà que primer cal fer una prospecció de l'activitat reprogràfica de la comunitat universitària; és a dir, avaluar quantes fotocòpies per persona es poden fer en un any, i multiplicar estudiant per nombre de tota la universitat per preu. La llicència es va realitzar amb una associació anglesa que defensa els drets d'autor, però que no representa a la totalitat, o a un gran nombre, d'editorials, amb la qual cosa s'havia de

mirar un llistat per tal de comprovar que allò que es reproduïa es trobava dins de l'àmbit d'allò que s'havia acordat, i si no era el cas s'havia de demanar permís a l'autor o editorial per tal d'aconseguir-ne una autorització de la còpia. Ens va indicar que, a hores d'ara, hi ha problemes amb la renovació de la llicència, per què es volen afegir quotes addicionals, com ara la de cobrar si la plana conté una fotografia. Marta Mañerca, com a representant de CEDRO, entitat que representa al 95 % de les editorials, ens va comentar el seu punt de vista al voltant del món de les fotocòpies, tot indicant els veritables límits de la legislació vigent. Tot i així, la Núria Altarriba en feu una exposició sobre el informe del BPI que aclarí, de certa manera, totes les positures. Aquest es va presentar a maig d'enguany, i pretén mantenir un equilibri entre l'accés a la cultura i els drets d'autor. L'informe no pretén aconsellar un model tipus de llicència per tal de pagar els drets d'autor derivats de les fotocòpies. La dèria és indicar que cal respectar-ne els límits i cal definir sempre l'àmbit de la biblioteca en particular, ja siga pel fons que conté, ja siga pel nombre ciutadans que atén, etc. El més interessant va ser l'exposició del doble cànon: el primer és paga en comprar la fotocopidora, i és una taxa d'ús privat del copista; el segon respon a les còpies fetes a copisteries, les quals es lucren de l'activitat de fotocopiar. Es va assenyalar que moltes vegades el servei de reprografia es subcontracta amb empreses alienes a la institució, i són aquestes les que haurien de fer el reemborsament estipulat. Aquest tema, el del doble cànon, en va provocar algunes intervencions del públic, i els participants de la mesa en van realitzar els aclariments necessaris.

En resum, pense que, sobretot la segona part, va ser més interessant pel fet de tractar un tema que sembla més real que no el de l'edició electrònica. L'informe del BIP, tot i que no va establir un model segur, va incidir en la necessitat d'analitzar els casos un a un, i que els professionals hem de perfilar la nostra pròpia realitat a partir del fons que gestionem.

S'ha de reconèixer que la manera d'exposar ha estat molt més planera que altres vegades, la qual cosa indica que ho tenen més rodat. Ara bé, si es realitzen les transparències en espanyol, cal respectar les normes gramaticals i ortogràfiques d'aquest idioma, i no introduir paratius, com ara el “de”, o conjuccions, com ara la “y” davant un mot que comença amb “i”. Queda molt lleig.

Romà Seguí i Francès

